

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1001 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

Ljubljana, 29. april 2015

SPOROČILO ZA MEDIJE

Pred 20 leti Slovenci osvojili Anapurno, svoj zadnji osemtisočak

Na današnji dan pred 20 leti, 29. aprila 1995, sta Davo in Drejc Karničar kot prva Slovenca dosegla vrh Anapurne (8091 m) in nato kot prva na svetu presmučala njeno severno steno po Francoski smeri, kar je bil hkrati zadnji, štirinajsti osvojeni slovenski osemtisočak. Slovenski alpinisti so se na vseh štirinajst najvišjih vrhov sveta povzeli v 20 letih, saj bo letos tudi 40. obletnica vzpona na prvi slovenski osemtisočak, Makalu leta 1975.

Tako želeni in težko pričakovani uspeh je prinesla šele šesta slovenska odprava na Anapurno. Devetčlansko odpravo Planinske zveze Slovenije, ki je imela za cilje ponovitev smeri prvopristopnikov, smučanje z vrha in morebitni poskus prvenstvenega vzpona v alpskem slogu, je vodil Tone Škarja, njeni člani so bili Viki Grošelj, Tomaž Humar, Andrej (Drejc) Karničar, Davo Karničar, Janko Oprešnik, zdravnik Damijan Meško, Stipe Božić (Hrvaška) in Carlos Carsolio (Mehika). Vzpon po Francoski smeri so zaznamovali nevarnost plazov, siloviti vetrovi in nizke temperature, a to ni zmanjšalo izredne motivacije ekipe v nameri osvojiti zadnji osemtisočak, na katerega se Slovenci še niso povzpeli.

29. aprila 1995 so iz tabora štiri na višini 7400 metrov proti vrhu krenili brata Davo in Drejc Karničar ter pridruženi član odprave Mehičan Carlos Carsolio. Ob pol devetih so vsi trije dosegli vrh Anapurne I (8091 m), uro pozneje pa sta brata Karničar začela tvegan spust na smučeh in še isti dan dosegla bazo. To je bil **prvi neprekinjeni smučarski spust z vrha Anapurne**, Slovenci pa smo se tako kot **deveta država sveta povzpeli na vrh vseh 14 osemtisočakov**. 6. maja je vzpon na vrh uspel še Tomažu Humarju.

*»Dogodkov pred 20 leti se spominjam z velikim ponosom in zadovoljstvom, da sva z bratom Davom ujela zadnji vlak slovenskega 'klasičnega himalajizma'. Krasna družba izvrstnih, pravzaprav legendarnih slovenskih alpinistov (Viki Grošelj, Tomaž Humar, Janko Oprešnik), podkrepljena z mednarodno udeležbo (Carlos Carsolio in Stipe Božić). Odlično vodenje Toneta Škarje. Pozorna, prav očetovska oskrba zdravnika Damijana Meška. Odlično delovanje bratske naveze. Vrh in potem še nepozaben spust. Rezultat, ki šteje še danes, saj se po tistem ni z vrha peljal še nihče drug. Pa tudi na Anapurni ni bilo v vsem tem času neke posebne gneče. V dobrih 60 letih nekaj čez 200 pristopov na vrh,« se spominja **Drejc Karničar** in dodaja: »Velikokrat me hribovci sprašujejo, če obžalujem izgubljene prste na Anapurni. Nikoli. Niti za trenutek. Ne zamenjam neprecenljive življenjske izkušnje, ki je zaznamovala in napolnila moje življenje. Bogu hvala za Anapurno!«*

Davo Karničar je na Anapurni dobil zalet za naslednje smučarske podvige in tako oktobra 2000 postal prvi zemljan, ki mu je uspel nepretrgan spust z vrha Everesta do baznega tabora, ter leta 2006 po smučanju z Mt. Vinsona, najvišjega vrha Antarktike, prvi človek, ki je uspešno presmučal vse najvišje vrhove sedmih celin. Trenutno smuča na Norveškem, saj se konec junija odpravlja v Karakorum s ciljem smučati z osemtisočaka Gašerbrum I, kar je predpriprava za smučanje z druge najvišje gore na svetu, 8611 metrov visokega K2, prihodnje leto.

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1001 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

*»Zadnji osematisočak, ki nam je manjkal do niza štirinajstih, je bila Anapurna. Noben se nas ni toliko otepal kot prav ta; od leta 1983 do končnega uspeha se je zvrstilo kar šest odprav. Zanimiv paradoks je v tem, da so Francozi 1950. uspeli v prvem poskusu, prav tako Angleži 1970. s prvim vzponom po južni steni. Vendar smo s prvim popolnim smučarskim spustom Dava in Andreja Karničarja tudi Slovenci gori dodali svoj del prvenstvenosti. Uspeh je dopolnil še Tomaž Humar, kar je njegov največji višinski dosežek. S tem vzponom smo sklenili ogrlico osematisočakov od Makaluja (1975) do Anapurne 20 let pozneje, večinoma po prvenstvenih smereh,« pomembno poglavje slovenske in svetovne alpinistične zgodovine osvetli vodja te in več drugih himalajskih odprav **Tone Škarja**.*

Letos bo minilo tudi **40 let od prvega slovenskega vzpona na osematisočak**. Odprava pod vodstvom Aleša Kunaverja je oktobra 1975 preplezala južno steno 8463 metrov visokega Makaluja po prvenstveni smeri in s tem dosežkom postavila Slovenijo ob bok himalajskim velesilam. Vrh je ob izjemni podpori preostalih članov odprave doseglo kar sedem plezalcev: Stane Belak, Marjan Manfreda (brez uporabe dodatnega kisika), Janko Ažman, Nejc Zaplotnik, Viki Grošelj, Ivč Kotnik in Janez Dovžan. Vzpon še danes šteje med največje dosežke svetovnega himalajskega plezanja in je bil odlična osnova in spodbuda za nadaljnje slovenske uspehe v najvišjem gorstvu sveta.

Slovenski alpinisti so se **na 14 najvišjih vrhov sveta povzpeli v 20 letih**, večinoma po prvenstvenih smereh. Leta 1975 sta Marjan Manfreda in Stane Belak kot prva Slovenca stala na osematisočaku **Makaluju** (8463 m), Manfreda je vzpon opravil brez uporabe dodatnega kisika, kar je bil takrat svetovni višinski rekord. Dve leti pozneje sta Andrej Štremfelj in Nejc Zaplotnik dosegla vrh **Gašerbruma I** (8068 m). Kot prva Slovenca sta leta 1979 na najvišjem vrhu sveta **Everestu** (8848 m) stala Andrej Štremfelj in Nejc Zaplotnik. Grošelj se je leta 1984 skupaj s Hrvatom Stipetom Božićem povzpел na **Manaslu** (8163 m). Bogdan Biščak in Viki Grošelj sta se leta 1986 povzpela na **Broad Peak** (8047 m), dan pozneje je uspeh dopolnila še prva Slovenka na osematisočaku, Marija Štremfelj. Istega leta je **Gašerbrum II** (8035 m) postal šesti osematisočak, ki so ga premagali slovenski alpinisti Bogdan Biščak, Viki Grošelj, Pavle Kozjek in Andrej Štremfelj. Na **Daulagiriju** (8167 m) sta leta 1987 stala Marjan Kregar in Iztok Tomazin, ki je leto pozneje osvojil še **Čo Oju** (8201 m). Leta 1989 je po smeri prvoprstopnikov Viki Grošelj dosegel vrh **Lotseja** (8516 m), istega leta sta Pavle Kozjek in Andrej Štremfelj osvojila **Šišo Pangmo** (8046 m), deseti slovenski osematisočak. Leto pozneje sta Marija Frantar in Jože Rozman dosegla vrh **Nanga Parbata** (8125 m). Leta 1991 sta Marko Prezelj in Andrej Štremfelj preplezala prvenstveno smer v južni steni Kangčendzenge (8598 m), že dva dni pozneje je na glavnem vrhu **Kangčendzenge** (8586 m) stal Grošelj skupaj s Hrvatom Božićem. Leta 1993 sta Zvonko Požgaj in Viki Grošelj po klasični smeri brez dodatnega kisika dosegla **K2** (8611 m), kar je bil skupno trinajsti osematisočak, a tudi prvi v samostojni Sloveniji. Leta 1995 sta Davo in Drejc Karničar kot prva Slovenca dosegla vrh in nato kot prva na svetu presmučala severno steno **Anapurne I** (8091 m). To je bil hkrati zadnji, štirinajsti osvojeni slovenski osematisočak.

Manca Čujež

Dodatne informacije: Manca Čujež, predstavnica PZS za odnose z javnostmi, 040 352 665, pr@pzs.si